

1. EUCHARISTIA MALÝM DEŤOM

Drahý bratia a sestry, človek má vo svojom srdci rôzne túžby, ktoré sa počas života obmieňajú. Jednou z nich je aj túžba po Bohu. Cirkev na túto túžbu reaguje a stáva sa rozdávatelkou Boha cez sviatosti, zvlášť cez sviatosť Eucharistie. Východná cirkev však od počiatku dávala príležitosť vstupu Božej milosti do rodiny cez prijímanie Eucharistie nevinnému dieťaťu, ktoré ešte nemá hriech. To však neznamená, že dospelý nemá mať účasť na takomto prijímaní dieťaťa aspoň sekundárne. Preto je dôležité, skôr než obnovíme túto prax východných cirkví – podávanie Eucharistie malým deťom, správne zvládnuť prípravu dospelých, ktorí to musia najprv správne pochopiť a potom mať správny prístup k vlastnej zodpovednosti za sväté prijímanie ich dieťaťa.

Ako vidieť zo skúseností v našich farnostiach, „až“ prvé sväté prijímanie v treťom ročníku pre naštartovanie sviatostného života u detí nestačí, nakoľko pre mnohých sa to stáva len jednorazovou „rodinnou udalosťou“ a potešením z darčiekov. Pričom reálnou skúsenosťou je, že to, čo dieťa prijme za svoje už v predškolskom veku, stáva sa preň určujúcim na celý život. Patrí k tomu nielen emocionálna oblasť a zvyková, ale aj oblasť vzťahov a hodnôt. Preto je na rodičoch, do akej miery vážne zoberú túto príležitosť pre nasmerovanie dieťaťa k duchovným hodnotám a k zmysluplnému životu s Bohom. Najprv teda je potrebné pochopiť, že takto podávané sväté prijímanie nemluvňatám nie je proti „logike“ svätých tajomstiev, ktoré účinkujú samotným prijatím, čoho dôkazom je teologická náuka a cirkevné dokumenty. A tiež je potrebné chápať, že rodič sa má starať o svoje dieťa nielen materiálne, ale aj duchovne, čo prejavuje aj účasťou na svätej liturgii a umožnením svojmu dieťaťu prijať eucharistického Krista. Akým spôsobom sa to bude diať, vám predložíme v ďalších katechézach, dnes sa viac zameriame na fakt, že takýto návrat k starobylej praxi nie je proti cirkevným predpisom, ale práve naopak – vo východných cirkvách je priamym splnením požiadaviek svätej Cirkvi.

Nepriamo sa k podávaniu Eucharistie malým deťom vyjadruje Druhý vatikánsky koncil v dokumente *Ecclesiarum Orientalium*: Východní katolícki kresťania „si môžu, ba majú navždy zachovať svoje právoplatné liturgické obrady a svoj spôsob života... Ak sa však od nich nenáležite odchyľili vinou okolností alebo niektorých osôb, nech sa usilujú vrátiť k starootcovským tradíciám“ (článok 6). Jednou z takýchto starootcovských tradícií je podávanie Eucharistie malým deťom, ako si ukážeme neskôr, pri nasledujúcej katechéze. O čosi konkrétnejšie sa k danej záležitosti vyjadruje Kódex kánonov východných cirkví, ktorý vstúpil do platnosti v roku 1991: „Sviatostné uvedenie do tajomstva spásy sa naplňuje prijatím božskej Eucharistie, a preto sa božská Eucharistia má veriacemu v Krista udeliť čo najskôr po krste a myropomazaní, podľa noriem partikulárneho práva 2 vlastnej cirkvi sui iuris“ (kánon 697). A: „Čo sa týka účasti detí na božskej Eucharistii po krste a myropomazaní, majú sa zachovávať predpisy liturgických kníh vlastnej cirkvi sui iuris, pri zachovaní patričnej opatrnosti“ (kánon 710). Udeliť veriacemu Eucharistiu „čo najskôr po krste a myropomazaní“ zaiste neznamená čakať osem rokov. Explicitne sa k tejto téme vyjadruje Katechizmus Katolíckej cirkvi: „...Vo východných obradoch sa uvádzanie detí do kresťanského života začína krstom, po ktorom bezprostredne nasleduje birmovanie a prijatie Eucharistie, kým v rímskom obrade toto uvádzanie detí pokračuje viacročnou katechézou a neskôr sa končí birmovaním a Eucharistiou...“ (článok 1233). A: „Východné cirkvi si uchovávajú živé vedomie jednoty uvádzania do kresťanského života, a preto dávajú sväté prijímanie všetkým novopokrsteným a birmovaným, a to aj malým deťom, pamätajúc na Pánove slová: „Nechajte deti prichádzať ku mne! Nebráňte im...“ (Mk 10, 14).

Latinská Cirkev vyhradzuje prístupenie k svätému prijímaniu tým, čo dosiahli vek používania rozumu...“ (článok 1244). Ako vidíme, tento dokument považuje podávanie Eucharistie malým deťom po krste až do veku rozlišovania vo východných cirkvách, medzi

ktoré patríme, za čosi úplne samozrejme. Ešte jasnejšie sa k tejto veci vyjadruje Inštrukcia na aplikáciu bohoslužobných predpisov Kódexu kánonov východných cirkví z roku 1996, ktorej autorom je rímska Kongregácia pre východné cirkvi. V nej sa uvádza: „V ostatných storočiach sa... v rôznych východných katolíckych cirkvách táto prax zmenila,“ – totiž prax podávať Eucharistiu malým deťom – „a to najmä vplyvom vonkajších tlakov, vychádzajúcich zo zmien pastoračných a duchovných postojov Západu... Tam, kde sa tradičná prax stratila, kódex vyžaduje ozajstnú reformu a aplikáciu predpísaných noriem podobne, ako to pre latinskú cirkev vyžadovala koncilová Konštitúcia o posvätnéj liturgii...

Eucharistia je chlebom života a deti sa ním majú živiť stále, totiž od krstu aj naďalej, aby mohli duchovne rásť. Spôsob ich účasti na Eucharistii bude zodpovedať ich schopnosti: najprv bude odlišná od účasti dospelých, nevyhnutne bude menej vedomá a menej rozumová, ale postupne sa skrze milosť a pedagogiu sviatosti rozvinie, aby rástla «až do stavu dokonalosti a úplnej zrelosti v Kristovi» (Ef 4, 13). Sviatosť je dar, ktorý vždy pôsobí účinne, ale vždy iným spôsobom, pretože i osoba je vždy iná...“ (článok 51).

Drahí bratia a sestry, vrátiť sa k praxi podávania Eucharistie malým deťom nemožno vnímať výlučne ako naše právo. Ide o našu povinnosť – samozrejme, pokiaľ chceme žiť ako kresťania, ktorí rešpektujú nariadenia a usmernenia Svätého otca. Na základe uvedených faktov sa naši biskupi na zasadnutí Rady hierarchov Gréckokatolíckej cirkvi sui iuris na Slovensku, ktoré sa konalo v utorok 11. apríla tohto roka v Prešove, prijali mimoriadne vážne rozhodnutie. Dohodli sa na obnovení starobylej praxe východných cirkví podávať Eucharistiu malým deťom po krste až do veku, v ktorom začínajú plne užívať rozum. Spomenutá prax bude realizovaná od začiatku nového cirkevného roka, teda od 1. septembra 2017. Toto rozhodnutie neprišlo „ako blesk z jasného neba“, teda nečakane alebo dokonca nepremyslene. Práve naopak, o danej záležitosti sa v našej cirkvi diskutuje vyše pätnásť rokov na rôznych fórach: tak medzi biskupmi a kňazmi, ako aj medzi aktívnymi laikmi, a to nielen pri neformálnych rozhovoroch, ale aj na vedeckých konferenciách s medzinárodnou účasťou. Chceme, aby ste o predmetnej záležitosti mali dostatočné informácie, preto sa tejto téme počas nasledujúcich týždňov budeme viac venovať.

V dnešnom evanjeliu sme mohli vidieť, ako sa Ježiš približuje k tým, ktorí ho nevolajú, nepoznajú, ale sídli v nich zloba, ktorá ich oberá o požehnanie a plnosť života. Ježiš sa k nim priblížil aj napriek tomu, že nebol „žiadaný.“ Chcel ich však oslobodiť od duchovnej zloby a preto sa im neotočil chrbtom. Ten istý Ježiš má určite starosť o každého z nás, aj o naše deti, ktoré sú tiež vystavené zlobe a rôznym duchovným vplyvom. Preto ak ich budeme nosiť k nemu a dovolíme, by Ho prijali aj vo sviatosti Eucharistie, vystavujeme ich mocnému Božiemu vplyvu, ktorého moc pôsobí vždy blahodárne. Nezľaknime sa preto zavádzaniu staronovej praxe, ale berme to ako dobro pre naše deti. Amen.